

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Освітня програма	31352 Середня освіта (Природничі науки)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.05.2021 р.

Справа № 0454/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Огнистий Андрій Володимирович – головуєчий,

Андрошук Ігор Петрович,

Гавриленко Тетяна Леонідівна,

Демченко Олена Петрівна,

Коваленко Наталія Володимирівна,

Коренева Інна Миколаївна,

Лобода Дмитро Олександрович,

Носаченко Володимир Миколайович,

Попович Анжеліка Станіславівна,

Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Декарчук Марина Вадимівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31352
Назва ОП	Середня освіта (Природничі науки)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.15 Природничі науки
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОП полягають у створенні освітнього середовища здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яке дозволить їм оволодіти фундаментальними знаннями і практичними навичками, загальними і фаховими компетентностями з фізики, хімії, біології, природничих наук та методик їх викладання, що дасть їм можливість до працевлаштування на посадах в основній школі та подальшого навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти, що корелюється із метою діяльності ЗВО, яка визначена в Стратегії (<https://cutt.ly/Q1O2poQ>). Цілі ОП є чіткими, стосуються саме цієї ОП та її реалізації, корелюються зі спеціальністю 014 Середня освіта. Мета ОП узгоджується із завданнями першого (бакалаврського) рівня вищої педагогічної освіти, зазначеним у п.2.2 Концепції розвитку педагогічної освіти: «підготовка кваліфікованих педагогічних працівників для ... базової середньої освіти...». Формулювання предметної області ОП не дозволяє чітко уявити її спрямованість: «Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, Спеціальність 014 Середня освіта (Природничі науки)», доцільно деталізувати, вказати об'єкти вивчення/діяльності, окреслити теоретичний зміст, методи, технології, інструменти та обладнання тощо. Кваліфікація, що присвоюється відповідає нормам наказу МОН № 506 від 12.05.2016 р. (зі змінами). Фокус програми окреслено не чітко, він не дозволяє відрізнити ОП від інших аналогічних програм. У визначенні переліку первинних посад доцільно врахувати затверджений 23.12.2020 р. Професійний стандарт за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та додати назву професії 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти і типову посаду – вчитель. У змісті інтегральної компетентності зазначено, лише про застосування теорій та методів природничих наук, фізики, хімії, біології. Доцільно узгодити формулювання інтегральної компетентності в ОП із спеціальністю «014 Середня освіта».

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Звіт ЕГ підтверджує участь стейкхолдерів в обговоренні ОП 2020 р. Недостатньо підтвердженням є участь стейкхолдерів у формуванні ОП та перегляді у 2019 р. (додаткові документи в системі НА відсутні, результати анкетування стейкхолдерів датуються 2020 роком, (<https://famv.udpu.edu.ua/ankety-dlia-opytuvannia>) частина з яких не могла бути врахована, оскільки опитування здійснено після затвердження ОП). Рецензії на ОП носять констатувальний характер, не містять рекомендацій (більшість з них не містить дат).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

У відомостях самооцінювання ЗВО та звіті ЕГ є посилання на новий Державний стандарт базової середньої освіти (<https://cutt.ly/Z1PdYuu>), який передбачає запровадження інтегрованих курсів «Пізнаємо природу» або «Довкілля» (вивчатимуться у 5-6 класах), а також окремих предметів «Біологія», «Фізика», «Хімія» або єдиного інтегрованого курсу «Природничі науки» (для 5-9 класів) та Типову освітню програму для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (<https://cutt.ly/41Png59>). Відтак, ГЕР зазначає, що врахування наведених вище документів МОН не могло бути реалізовано у змісті ОП 2020 року, оскільки вони ухвалені МОН після затвердження ОП (відповідно 30.09.2020 р. та 19.01.2021 р.) У відомостях самооцінювання та у звіті ЕГ не зазначено, як і який саме досвід підготовки фахівців закордоном враховано в ОП (у звіті ЕГ є лише посилання на аналітичні матеріали НАПН України, датовані 2017 роком (Зарубіжний досвід професійної підготовки педагогів : аналітичні матеріали / [Авшенюк Н.М., Дяченко Л.М., Котун К.В., Марусинець М.М., Огієнко О.І., Сулима О.В., Постригач Н.О.]. – Київ : ДКС «Центр», 2017. – 83 с.).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Під час перегляду Доцільно врахувати Методичні рекомендації МОН України щодо розроблення стандартів вищої освіти (нак.№1648 від 21.12.2017) та додати до переліку загальних компетентностей такі обов'язкові: ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП складає 240 кредитів, 60 з них - вибіркові. ОП містить додатковий складник – перелік освітніх компонентів для ОП на 180 кредитів у кількості 186 кредитів (для навчання за скороченим терміном). Власне наявні дві ОП – на 240 та 180 кредитів.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОК ОП структуровані за циклами гуманітарної, фундаментальної, професійної та практичної підготовки. ВК в ОП не зазначаються, вказується лише їхній обсяг – 60 кред., проте у навчальному плані чітко зазначені 14 вибірових блоків по 4 ОК (серед яких один – дисципліна з іншої ОП), які мають чітке місце у семестрах. Отже, затверджена ОП та НП 2020 р. не корелюють щодо підходів до формування індивідуальної траєкторії здобувачів. Розділ ОП «Перелік освітніх компонент ОП Середня освіта (Природничі науки) та їх логічна послідовність розрахованих на 240 кред.» містить неточності, зокрема: вивчення ОК 22 «Анатомія людини» передбачається у 2, 6 та 8 семестрах (в навчальному плані – у 3 семестрі); ОК18.02 передбачена в ОП у 5,6,8 семестрах, а у навчальному плані – у 5,6,7,8 сем. ОК 15 «Охорона праці і безпека життєдіяльності» передбачена у 8 сем. після проходження здобувачами двох практик, що немає логічного обґрунтування, оскільки як зазначається у силабусі «набуті знання та уміння здобувачі можуть застосовувати під час організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти». Психолого-педагогічна підготовка за ОП складає 44 кред. нормативних освітніх компонентів, передбачено 21 кред. педагогічної практики. ОП містить розподіл змісту освітньо-професійної програми за групами компонентів та циклами підготовки, розрахованої на 180 кред., що є недоцільним, оскільки скорочення терміну навчання на 60 кред. (на базі ОКР «молодший спеціаліст») має відбуватися на основі перезарахування результатів навчання здобутих під час навчання на ОКР «молодший спеціаліст» індивідуально для кожного здобувача. Відтак, скорочення переліку та обсягу нормативних дисциплін ОП є необґрунтованим (ОК «Іноземна мова» скорочено на 6 кредитів; ОК «Вища математика» - на 2 кредита; ОК «Біологія» - на 3 кредита; ОК «Психологія» - на 2 кредита; ОК «Педагогіка» - на 3 кредита; ОК «Неогранічна хімія» - на 3 кредита тощо). Загальний обсяг педагогічної практики в ОП на 180 кр. є більшим на 3 кредита від обсягу практики в ОП на 240 кр. Виявлені розбіжності у обсягу ОК в ОП та робочих програмах (напр. ОК «Психологія»- 6/5 кредитів). Обсяг окремих компонентів потребує аналізу та перегляду з боку розробників ОП (наприклад, на вивчення теми «Природознавство як освітня галузь» відведено аж 20 годин, (зокрема в РП зазначається - 6 лк, 2 сем.зан., 4 прак.зан. та 10 СРС, що складає 22 год.).

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

В ОП перелік вибіркових дисциплін чітко не зазначається, проте навчальний план містить чітко сформовані 14 вибіркових блоків, що може свідчити про фактичне неврахування вимоги до вибіркості дисциплін. Рекомендуємо включати в НП лише обов'язкові дисципліни та передбачати наявність кредитів для вибіркового дисциплін. В звіті ЕГ та відомостях самооцінювання ЗВО не знайдено інформації про застосування додаткових механізмів формування індивідуальної траєкторії, як то компенсаційні курси, факультативи.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОП передбачає обов'язкове проходження 3 практик: навчальна (педагогічна) практика – 3 кредита; навчальна (предметна) практика – 6 кредитів, виробнича (педагогічна) практика – 12 кредитів. Загальний обсяг – 21 кредит. Аналіз змісту навчальної (педагогічної) практики, що проводиться у 4 семестрі і триває 2 тижні (до вивчення всіх методик), свідчить про наявність завдань для здобувачів, що передбачають вимоги розробки мінімум 8 залікових уроків та двох виховних заходів (с. 9 робочої програми практики). Навчальна (предметна) практика (6 кредитів, 6 тижнів) передбачає вибір по одній із запропонованих тем і розробку методичних рекомендацій проведення робіт з фізики, хімії, біології і протоколи їх виконання. Уважаємо такий розподіл завдань між двома практиками (педагогічною і предметною) незбалансованим, таким, що потребує корегування. Зміст виробничої (педагогічної) практики та навчальної (педагогічної) практики є подібним, хоча ці практики суттєво різняться тривалістю, та місцем в структурно-логічній схемі ОП. Індивідуальні завдання, що передбачені виробничою (педагогічною) практикою у 8 семестрі не узгоджуються із навчальним планом: завдання передбачають виконання дослідження за тематикою написання курсових робіт (с.7 РП) у той час, як курсова робота передбачена у 7 семестрі.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

На сайті ЗВО розміщені результати опитувань стейкхолдерів (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikholderiv>). Представлені, зокрема, результати анкетування на тему: «Якість самостійної роботи студентів» подані за факультетами ЗВО і не дають можливість проаналізувати результати опитувань здобувачів ОП, що акредитується.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Згідно звіту самооцінювання та звіту ЕГ, практика визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО на ОП Середня освіта (Природничі науки) відсутня.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Окремі ОК не містять літератури за останні 5 років (напр. ОК «Філософія» - видання датовані 1987-2010 рр., ОК «Основи екології» (1998-2011 рр.), ОК «Астрономія (л-ра до 2012 р.) тощо).

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють

процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

В змісті ОК «Педагогіка» відсутні теми, що розкривають поняття академічної доброчесності. В ОП немає окремих курсів, спрямованих на підготовку здобувачів до написання студентських наукових робіт та на ознайомлення з принципами академічної доброчесності. На сайті ЗВО не знайдена інформація про наявність рекомендацій з написання курсових робіт. ЕГ зазначила у звіті, що «одним з технологічних рішень, які використовуються на ОП для протидії порушенням академічної доброчесності є перевірка курсових робіт студентів на плагіат, яка здійснюється науковими керівниками за допомогою Internet-сервісів». У зв'язку з цим, зазначаємо, що використання кожним науковим керівником різних безкоштовних сервісів може призвести до різних критеріїв оцінювання роботи і потребує уніфікації та єдиного підходу з боку ЗВО. Слід зазначити, що Закон України «Про освіту» відносить до порушень академічної доброчесності також і необ'єктивне оцінювання (абзац дев'ятий частини п'ятої статті 42). Звіт самооцінювання зазначає, що «Випадків порушення академічної доброчесності на ОП не зафіксовано». У звіті ЕГ також зазначено, що «Згідно з бесідами ЕГ з різними групами стейкхолдерів випадків порушення академічної доброчесності на ОП не зафіксовано». Іншу інформацію знаходимо у Звіті з опитування здобувачів вищої освіти ОП «Середня освіта (Природничі науки)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти про ознайомлення з формами контрольних заходів та критеріями оцінювання (https://famv.udpu.edu.ua/images/storinki/rezultaty_anketuvannja/Prurodnuchi/Bakalavr/formu_kontrolju.pdf): 2,5 % студентів ОП піддають сумніву те, що оцінювання є об'єктивним (3,7% опитаних студентів бакалаврату ЗВО такої ж думки <http://surl.li/qybg>). Таким чином, ЗВО варто звернути увагу на інформування та роз'яснення серед академічної спільноти сутності поняття «академічна доброчесність».

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

У звіті ЕГ зазначається, що 16,6 % здобувачів ОП «Середня освіта (Природничі науки)» потребують удосконалення матеріально-технічної бази кафедр. За результатами інших опитувань здобувачів <http://surl.li/qycd> близько 13-14% з них незадоволені та частково задоволені якістю підручників, методичних посібників, лекцій тощо в електронній та друкованій формах та комп'ютерним обладнанням і програмним забезпеченням освітнього процесу.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Відповідно до п. 4.6 нового Положення «Про освітні програми в Уманському ДПУ ім. П.Тичини», затвердженому 4.03.2021 р. Перегляд ОП здійснюється «щонайменше 1 раз у терміни її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення». Тобто ОП складає 4 роки і переглянути її ЗВО може лише 1 раз через 3,5 років, що свідчить про недоліки інституційної політики та процедур внутрішнього забезпечення якості освіти і потребує перегляду з боку ЗВО.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої

освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Деталізувати опис предметної області ОП, зазначивши об'єкти вивчення та діяльності, теоретичний зміст предметної області тощо. Чітко зазначити фокус ОП, що дозволив би відрізнити ОП від інших аналогічних програм. 2. Врахувати затверджений 23.12.2020 р. Професійний стандарт за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та додати назву професії 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти і типову посаду – вчитель. 3. Узгодити формулювання інтегральної компетентності в ОП із спеціальністю «014 Середня освіта». 4. Дотримуватися процедур перегляду і затвердження ОП, надаючи можливість всім зацікавленим сторонам своєчасно ознайомлюватися із новою затвердженою ОП (до початку вступної кампанії). 5. Удосконалити опитування стейкхолдерів, забезпечивши можливість аналізу результатів опитування за відповідними ОП. На підставі опитувань формулювати пропозиції до перегляду ОП та розглядати на засіданнях групи забезпечення ОП. 6. Аналізувати та враховувати досвід аналогічних іноземних освітніх програм. 7. Потребує уточнення перелік загальних і фахових компетентностей ОП відповідно до Методичних рекомендації МОН України щодо розроблення стандартів вищої освіти (нак.№1648 від 21.12.2017) та Професійного стандарту вчителя ЗЗСО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Видалити з ОП перелік ОК для скороченого терміну навчання. Обґрунтовано підходити до скорочення навчання здобувачів шляхом перезарахування результатів навчання, здобутих раніше. 2. Структурувати перелік ОК в ОП за циклами загальної та професійної підготовки. 3. Рекомендуємо включати в НП лише обов'язкові дисципліни та передбачати наявність кредитів для вибіркового курсу дисциплін. 4. Розглянути можливість застосування додаткових механізмів формування індивідуальної траєкторії, як то компенсаційні курси, факультативи. 5. Унормувати зміст практик згідно їх обсягу та завдань. 6. Збільшити обсяг психолого-педагогічної підготовки, забезпечивши належні умови для формування компетентностей вчителя. 7. Увідповіднити існуючі процедури вибору дисциплін нормативним документам ЗВО, чітко дотримуватися прийнятих ЗВО Положень. 8. Продовжувати опитування студентів, забезпечити оприлюднення та врахування результатів цих опитувань під час наступного перегляду ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Заохочувати здобувачів вищої освіти та НПП до участі у програмах академічної мобільності. 2. Продовжувати та удосконалювати практику обґрунтованого визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та формальній

освіті. 3. Ознайомитися із кращими практиками визнання результатів неформального навчання у інших ЗВО та впровадити їх в освітній процес даної ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Забезпечити наявність у вільному доступі рекомендацій з написання курсових робіт. У рекомендаціях до написання курсових робіт та кваліфікаційних робіт звернути увагу на дотримання принципів академічної доброчесності, прописати процедуру захисту курсових робіт, критерії оцінювання. 2. Проводити регулярні опитування здобувачів за ОП для отримання точних даних про якість викладання на ОП. Здійснювати ретельне опрацювання та обговорення на засіданнях групи забезпечення результатів опитувань здобувачів щодо якості викладання за освітніми компонентами. 3. Підвищити рівень активності здобувачів вищої освіти у науковій та інтернаціональній діяльності за ОП. 4. Регулярно оновлювати робочі програми дисциплін / силабуси, забезпечити включення в них актуальної і сучасної інформації, джерел, що видані за останні 5 років.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Рекомендовано включення розділу «Політика курсу» у зміст силабусів/робочих програм, де б зазначалося про необхідність дотримання принципів академічної доброчесності в освітньому процесі. 2. Заключити договір на перевірку робіт на наявність текстових запозичень. Забезпечити тотальну перевірку всіх робіт здобувачів на плагіат, забезпечивши єдині вимоги до технічної перевірки.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Продовжувати роботу закладу вищої освіти щодо залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до організації й реалізації освітнього процесу за ОП, зокрема під час проведення аудиторних теоретичних та практичних занять на умовах оплати праці.. 2. Залучати всі категорії стейкхолдерів до участі у колегіальних органах управління факультету (у тому числі і у дорадчих). 3. Вдосконалити практику залучення до перегляду та вдосконалення ОП представників роботодавців, зокрема, з закладів позашкільної освіти.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Продовжити роботу ЗВО щодо створення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою. 2. Продовжити діяльність із матеріально-технічного оснащення ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Дотримуватися процедури перегляду та оновлення ОП. 2. Залучати до забезпечення якості освітньої програми та освітнього процесу студентське самоврядування, здобувачів вищої освіти, роботодавців. 3. Оприлюднювати результати опитувань стейкхолдерів стосовно зауважень та рекомендацій до ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Забезпечити своєчасне оприлюднення необхідних документів, розробок, проектів, силабусів, програм державної атестації, результатів опитувань для отримання повної інформації про ОП.. 2. Періодично висвітлювати результати громадського обговорення задля можливості ознайомлення стейкхолдерів. 3. Продовжувати підвищення рівня інформаційної прозорості освітньої діяльності в контексті її корисності для майбутніх, теперішніх здобувачів освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОГНИСТИЙ АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ